

خانه سادات سادات موسوی

دانشجوی دکتری، گروه محیط زیست طبیعی، دانشکده منابع طبیعی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران، کرج، ایران

رایانامه نویسنده: h.sadatmousavi@ut.ac.ir

واقعیت این است که ایران با تنوع اقلیمی و زیستی فوق العاده خود، نیازمند برنامه ریزی دقیق و مدیریت یکپارچه منابع طبیعی است. آمارها نشان می دهند که وضعیت شاخص های پایداری محیط زیست کشور مطلوب نیست و با کسب رتبه ۱۳۲ بین ۱۴۶ کشور، تقریباً در انتهای جدول مربوطه قرار گرفته است. این واقعیت تلخ، ضرورت توجه بیشتر به پژوهش های علمی و کاربردی در حوزه محیط زیست را دوچندان می کند. در این شماره از مجله زیست سپهر، مجموعه ای از مقالات ارزشمند گردآوری شده است که هر یک از منظرهای متفاوت به چالش های محیط زیستی کشور می پردازند. بررسی اسناد فرادست و جایگاه محیط زیست در برنامه های توسعه، مطالعه تاب آوری فضایی در نظام های اجتماعی-کولوژیک و پرداختن به موضوعاتی چون حفاظت از تنوع زیستی گیاهی و چالش های فرآوری خاک های کشور، همگی در راستای شناخت بهتر و ارائه راهکارهای علمی برای این چالش ها هستند.

امید است که این مقالات بتوانند گامی هرچند کوچک در راستای افزایش آگاهی و ارائه راهکارهای عملی برای حل مشکلات محیط زیستی کشورمان بردارند. نشریه زیست سپهر همواره تلاش خواهد کرد تا با انتشار مقالات علمی و تخصصی، به رسالت خود در زمینه حفاظت از محیط زیست عمل نماید. امیدواریم که با همکاری پژوهشگران، دانشجویان و متخصصان بتوانیم به حل بحران های محیط زیستی ایران کمک کنیم.

در جایگاه سردبیر مجله علمی-تخصصی زیست سپهر، مایل هستم در این شماره به مسائل حیاتی محیط زیست کشورمان ایران بپردازم. ایران، این سرزمین باستانی با تمدنی غنی، امروزه با چالش های محیط زیستی گوناگونی روبه رو است که نیازمند توجه و راهکارهای فوری و اساسی است. بحران هایی نظیر آلودگی هوا، کمبود آب، فرسایش خاک، بیابان زایی و تخریب منابع طبیعی، همگی بر کیفیت زندگی مردم، توسعه اقتصادی و امنیت ملی کشور تأثیرات بسیاری گذاشته اند.

امروزه ایران با چالش های متعدد محیط زیستی روبروست که نیازمند توجه جدی و راهکارهای نوآورانه است. گستره این چالش ها از آلودگی هوا در کلان شهرها تا خشک شدن تالاب ها و دریاچه ها، از تخریب منابع خاک تا کاهش تنوع زیستی را در بر می گیرد. این مسائل که ریشه در عوامل مختلفی دارند، نه تنها کیفیت زندگی روزمره و سلامت مردم را تحت تأثیر قرار داده، بلکه تهدیدی جدی برای تنوع زیستی و منابع طبیعی کشور به شمار می روند. آنچه امروز بیش از هر زمان دیگری اهمیت دارد، نگاه سیستمی و یکپارچه به مسائل محیط زیستی است. تجربه نشان داده است که راه حل های تک بعدی و مقطعی نمی توانند پاسخگوی چالش های پیچیده محیط زیستی باشند. در این راستا، اقتصاد چرخشی به عنوان مدلی نوین، رویکردی امیدبخش برای دستیابی به حفاظت بیشتر از منابع تجدیدناپذیر و تحول الگوهای تولید و مصرف ارائه می دهد.

پسته لبق استان بادغیس، افغانستان، ۱۴۰۱، عکاس: محمدیحیی رضایی